

Факультет дошкільної освіти
Кафедра теорії і методики дошкільної освіти

**НАСТУПНІСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗДО І
ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Для магістрантів спеціальності 012 Дошкільна освіта денної форми навчання

Освітній рівень	другий (магістерський)
Статус дисципліни	вибіркова навчальна дисципліна
Галузь знань	01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітньо-наукові програми	012 Дошкільна освіта; 012 Дошкільна освіта. 013 Початкова освіта
Кількість кредитів	4

Кількість часу на вивчення

	Денна	
Всього годин	120	
Лекційних занять	14	
Практичних занять	14	
Лабораторних занять	-	
Самостійна робота студента	92	
Форма контролю	залік	

Викладач: д-р філософії, ст. викладач Дмитренко Аліна Павлівна.
Email: alinadmutrenko1990@gmail.com

Навчальна дисципліна «Наступність в організації освітнього процесу в ЗДО і початковій школі» спрямовано на ознайомлення здобувачів з організацією наступності в освітньому процесі в ЗДО і початковій школі.

Мета дисципліни: формування готовності майбутніх магістрів до використання засобів, форм та методів задля забезпечення принципу наступності в системі закладів дошкільної і початкової освіти.

Завдання дисципліни:

- засвоєння здобувачами, організаційних форм і методів навчання й виховання дітей дошкільного віку у закладі дошкільної з метою їх підготовки до навчання у школі;

– набуття майбутніми магістрами вміння планувати, організовувати і реалізовувати пізнавальні розвиваючі і виховні аспекти педагогічного процесу, які сприяють підготовці дитини до навчання у школі;

- формування у магістрантів системних знань про особливості освітнього процесу в ЗДО і початковій школі;
- оволодіння магістрами уміннями реалізовувати наступність освітнього процесу в ЗДО і початковій школі;
- формування мотивації до цілеспрямованої реалізації наступності в забезпеченні якості освітнього процесу в ЗДО і початковій школі, постійного професійного й особистісного самовдосконалення.

У результаті вивчення курсу магістранти набувають загальні і фахові компетентності

Загальні компетентності:

- КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- КЗ-4. Здатність працювати в команді.
- КЗ-5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності:

- КС-1. Здатність організувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.
- КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.
- КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.
- КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками..
- КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

По закінченні вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти такими **програмними результатами навчання (ПРН):**

- ПРН-1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.
- ПРН-4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.
- ПРН-7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.
- ПРН-10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

Методи викладання – словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, репродуктивні, частково-пошукові, технології проблемного, позиційного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні тощо.

Основні поняття: наступність, форми наступності, методи забезпечення наступності, психологічна готовність, наступність у логіко-математичному розвитку дітей дошкільного віку, наступність у мовленнєвому розвитку дітей дошкільного віку,

наступність в природничо-екологічному розвитку дітей дошкільного віку, наступність в образотворчому розвитку дітей дошкільного віку, наступність у фізкультурно-оздоровчій роботі ЗДО та ПО.

Організація навчання

Види занять. *Лекції* (проблемні, з елементами ретроспективного аналізу,) сприяють активізації пізнавальної діяльності магістрантів й активізації їхнього досвіду.

Практичні заняття побудовані на використанні технологій проблемного, інтерактивного, мультимедійного навчання, що спонукають магістрантів знаходити вирішення завдань реалізації наступності в організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти і початкової школи.

Самостійна робота студента (СРС) – це самостійна діяльність магістранта, яку викладач планує разом із магістрантом, але виконує її магістрант за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача. Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни та містить завдання різного типу: від оформлення глосарію й бібліографічного списку статей, присвячених проблемі наступності дошкільної і початкової освіти до творчих завдань – написання педагогічних творів, розроблення форм підвищення професійної компетентності вихователів ЗДО і вчителів початкових класів, плану співпраці вихователів і вчителів початкових класів із організації освітнього процесу в ЗДО і початковій школі тощо.

Організаційні та навчальні обов'язки магістрантів:

- Відвідувати лекції та практичні заняття
- Виконувати практичні завдання, передбачені в планах практичних занять
- Брати участь у практичних заняттях під час обговорення теоретичних питань, виконання колективних та індивідуальних завдань, тестування тощо
- Аргументовано відстоювати власну думку з теми заняття, якщо вона не збігається з думкою викладача
- Самостійно оволодівати теоретичним матеріалом окремих тем або питань за рекомендованою літературою, виконувати завдання різного рівня
- Виконувати завдання тематичного контролю, брати участь у підсумковому тестуванні
- У разі потреби отримувати додаткові консультації викладача за змістом навчальної дисципліни
- У випадку незгоди з отриманою оцінкою мати право на перезарахування тем
- Вчасно складати відповідні теми
- Дотримуватися правил техніки безпеки й охорони праці

• ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Теми лекцій	
1.	Наступність дошкільної та початкової ланок у системі неперервної освіти. (1 год)
2.	Психого-фізіологічні особливості розвитку дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. (1 год)
3.	Готовність дитини до навчання в школі. (2 год.)
4.	Наступність в організації фізкультурно-оздоровчої діяльності в ЗДО та початковій школі (2 год.)
5.	Наступність у логіко-математичному та мовленнєвому розвитку дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку (2 год.)
6.	Наступність в організації образотворчої та природничо-екологічної діяльності в ЗДО та початковій школі (2 год.)

7.	Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в ЗДО і початковій школі. (2 год.)
8.	Взаємодія сім'ї, ЗДО та школи у підготовці дітей дошкільного віку до шкільного життя. (2 год.)
Теми практичних робіт	
1.	Наступність дошкільної та початкової ланок у системі неперервної освіти. (1 год)
2.	Психого-фізіологічні особливості розвитку дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. (1 год)
3.	Готовність дитини до навчання в школі. (2 год.)
4.	Наступність в організації фізкультурно-оздоровчої діяльності в ЗДО та початковій школі (2 год.)
5.	Наступність у логіко-математичному та мовленнєвому розвитку дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку (2 год.)
6.	Наступність в організації образотворчої та природничо-екологічної діяльності в ЗДО та початковій школі (2 год.)
7.	Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в ЗДО і початковій школі. (2 год.)
8.	Взаємодія сім'ї, ЗДО та школи у підготовці дітей дошкільного віку до шкільного життя. (2 год.)

Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Список рекомендованих джерел

1. Гавриш Н., Ліннік О. Дитячий садок - початкова школа: перезавантаження: роздуми про наступність між дошкільною та початковою ланками освіти в контексті завдань Нової української школи. *Дошкільне виховання*. 2019. № 9. С. 3-9.

2. Дитячий садок-школа: актуальні проблеми наступності : монографія / Н.В. Лисенко, І.М. Шоробура, Л.С. Пісоцька [та ін.]; за ред. проф. Н. Лисенко. 3-тє видання, перер. та доповн.. Видавничий Дім «Слово», 2014. 472 с.

3. Концепція Нова українська школа URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення 20.03.2022)

4. Концепція Нової української школи. URL: mon.gov.ua/activity/education/zagalna.../konczepczya.html (Дата звернення: 30.10.2022).

5. Лавренко С. О. Наступність дошкільної та початкової освіти у вимірах сьогодення: здобутки та перспективи. *Інноваційна педагогіка : науковий журнал*. 2019. Вип. 16. Т. 2. С. 23-26. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/2928>

6. Наступність дошкільного навчального закладу і початкової школи у вихованні дітей : навчально-методичний посібник / В. Кононенко, Н. Лисенко, І. Шоробура [та ін.]; за ред. проф. Н. Лисенко. 2-ге видання. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2013. 296 с.

7. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення 20.03.2022)

8. Цимбалюк О. Л. Використання ІКТ у дошкільних навчальних закладах. URL: <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/105/18758-vikoristannya-ikt-u-> (Дата звернення: 14.11.2022).

9. Шустікова О. С. Гвозденко Моніторинг якості проведення фізкультурно-оздоровчої роботи з дошкільниками. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2014. № 10. С. 52 – 57.

10. Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти : інструктивно-методичні рекомендації. *Дошкільний навчальний заклад*. 2018. №7. С. 2-8

11. Якименко С. І. Інтегрована особистісно-орієнтована технологія - продуктивна технологія наступності дошкільної та початкової освіти: навч.-метод. посібник. Київ: Слово, 2016.

**Система оцінювання (критерії оцінювання та шкала оцінювання)
з дисципліни «Наступність в організації освітнього процесу в ЗДО і початковій школі»**

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни визначається на основі середньозваженого бала за національною шкалою і виставляється у відомість обліку успішності та ІНПС (заліковій книжці) за двома шкалами оцінювання: національною і ESTS. Середньозважений бал (СБ) із дисципліни визначається на основ :

***встановленого вагового індексу (ВІ) дисципліни (дорівнює 1, що згідно з робочою навчальною програмою розподіляється окремо за кожний вид роботи, зокрема: ВК за практичні заняття дорівнює 0,5; тестовий контроль, МКР – 0,2; СРС – 0,2; екзамен – 0,1 (виставляється за результатом виконання всіх передбачених програмою завдань).

***середньоарифметичного значення оцінок, одержаних студентом за кожний вид роботи відповідно до робочої програми за національною шкалою (Таблиця).

**Розрахунок підсумкової та середньозваженої оцінки (бала) за формами контролю
(залік)**

Таблиця 1

Аудиторна робота													Самостійна робота		Підсумковий контроль		
Практичні і лабораторні роботи												Тестовий контроль		ІЗ (реферат, доповідь...)		Залік (іспит)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			T.1	T.2		
3	4	5	4	4	4	4	4	5	4	5	5			4	4	4	5
ВК: 0,5												0,2		0,2		0,1	
Отримані оцінки за національною шкалою																	

Примітка: Т - тема дисципліни; ВК~ ваговий коефіцієнт; ІЗ - індивідуальне завдання.

Визначення підсумкової оцінки здійснюється за таким алгоритмом:

1. Розрахунок середньоарифметичної оцінки з кожного виду роботи за національною шкалою (O_i):

$$O_1 = (3+4+5+4+4+4+4+4+5+4+5+5) : 12 = 4,25$$

$$O_2 = 4$$

$$O_3 = 4$$

$$O_4 = 5$$

2. Визначення середньозваженого бала (C_{δ}) з кожного виду робіт за прийнятими ваговими коефіцієнтами. У нашому випадку для першого варіанту це: $BK_1 = 0,6$; $BK_2 = 0,2$; $BK_3 = 0,2$:

$$C_{01} = 4,25 \cdot 0,5 = 2,13$$

$$C_{02} = 4 \cdot 0,2 = 0,8$$

$$C_{03} = 4 \cdot 0,2 = 0,8$$

$$C_{04} = 5 \cdot 0,1 = 0,5$$

3. Визначення середньозваженого бала за усіма видами робіт з дисципліни:

$$C_0 = C_{01} + C_{02} + C_{03} = 2,13 + 0,8 + 0,8 + 0,5 = 4,23$$

Визначення за таблицею 2 підсумкової оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS:

Критерії та рівні навчальних досягнень студентів з курсу «Взаємодія ЗДО з родинами»

Оцінка ECTS	Середньозважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка	Критерії	
A	4,51-5,00	90-100	5	<p><i>Відмінно</i> – високий рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).</p>	<p>Студент виявляє творчі здібності, самостійно визначає цілі власної навчальної діяльності, може визначити основні тенденції і протиріччя навчально-виховного процесу; робить аргументовані висновки, критично оцінює окремі нові психолого-педагогічні теорії, концепції, ідеї; використовує додаткові наукові джерела та матеріал. Учасник I етапу олімпіади з методики. Самостійно виконує 95% від загальної кількості тестів. Студент має системні, дієві здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказу своєї думки, вирішує складні проблемні завдання; схильний системно-наукового аналізу та прогнозування явищ; вміє ставити та роз'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати науково-методичну інформацію, виявляє власне ставлення до неї.</p> <p>Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; уміє самостійно знаходити джерело інформації</p>
	5,00	100			
	4,95	99			
	4,90	98			
	4,85	97			
	4,80	96			
	4,75	95			
	4,70	94			
	4,65	93			
	4,60	92			
	4,55	91			
	4,51	90			

					та аналізувати її, спроможний підготувати за підтримки викладача виступ на студентську науково-практичну конференцію.
B	4,01-4,50	82-89	4	<i>Добре</i> – достатній рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, зокрема, застосовує його на практиці; вміє аналізувати і систематизувати наукову психолого-педагогічну та методичну інформацію. Використовує загальновідомі доводи у власній аргументації, здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу; виконує прості творчі завдання, але потребує консультації викладача. Самостійно виконує 90% від загальної кількості тестів.
	4,50	89			
	4,43	88			
	4,36	87			
	4,29	86			
	4,22	85			
	4,15	84			
	4,08	83			
4,01	82				
C	3,50-4,00	74-81	4	<i>Добре</i> – середньо-достатній рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).	Студент здатний застосувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, чітко контролювати свої навчальні дії, здатен за допомогою викладача скласти план своєї відповіді. Студент може зіставити, узагальнити, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; знання є достатньо повними; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних практичних ситуаціях. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Здатен на реакцію відповіді іншого студента, опрацювати матеріал самостійно.
	4,00	81			
	3,90	80			
	3,84	79			
	3,76	78			
	3,67	77			
	3,59	76			
	3,51	75			
3,50	74				
D	2,83-3,43	64-73	3	<i>Задовільно</i> – середній рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).	Студент володіє матеріалом на рівні початкового, виявляється здатним за допомогою викладача логічно відтворити значну частину матеріалу; має стійкі навички роботи з конспектом, може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу, може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, розуміє основні положення методики, може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена.
	3,43	73			
	3,36	72			
	3,29	71			
	3,22	70			
	3,15	69			
	3,07	68			
	3,01	67			
	3,00	66			
	2,92	65			
2,83	64				
E	2,51-2,75	60-63	3	<i>Задовільно</i> – рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).визначається	Студент володіє матеріалом на початковому рівні. За допомогою викладача здатен відтворювати логіку наукових положень; має фрагментарні навички в роботі з підручником, науковими джерелами; самостійне опрацювання запропонованих джерел викликає великі труднощі; здатен давати відповіді на прості, елементарні
	2,75	63			
	2,67	62			
	2,59	61			
	2,51	60			

				нижче середнього.	питання з методики.
FX	2,00-2,5	35-59	2	Незадовільно – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни.	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні дізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів предмету. Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, має нечітке уявлення про лінгвістичні процеси, виявляє здатність елементарно викласти думку. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів; з допомогою викладача виконує елементарні завдання; контролює свою відповідь з декількох простих речень; здатний усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з науково-методичним джерелом, відсутні сформовані уміння та навички.
F	0,00-1,99	1-34	2	Незадовільно – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни.	Студент відвідує лекційні і практичні заняття (менше 75% від загальної кількості), не виконує більшості завдань для самопідготовки, у встановлений термін не здає індивідуальну роботу. Без допомоги викладача не може осмислити теоретичні питання, не розуміє визначення основних термінів з актуальних проблем біології (менше 50 % від загальної кількості), з допомогою викладача виконує лабораторні завдання репродуктивного змісту; припускається помилок (більше ніж 50% випадків від запропонованої кількості) під час виконання репродуктивних тестів множинного вибору. Студент не володіє програмними результатами навчання (ПРН), не вміє доходити висновків, не сформовано навичок ефективної самостійної роботи.